

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/20/2024
Identifikačné číslo spisu:	4322204000
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4322204000.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ H. U., narodeného N., M., 2/ G. U., narodenej N., M., 3/ E. E., narodeného N., M., zast. zákonnou zástupkyňou E. B., narodenou N., W., 4/ I. E., narodenej N., M., žalobcovia 1/ až 4/ zast. advokátom JUDr. Michalom Matalom, Lučenec, T. G. Masaryka 8, proti žalovanému UNIQA poisťovňa, a. s., pobočka poisťovne z iného štátu, Bratislava, Krasovského 3986/15, IČO: 53 812 948, zast. CLS Čavojský & Partners, s. r. o., Bratislava, Zochova 6-8, IČO: 36 854 972, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B5-72C/42/2023, o návrhu žalobcov 1/ až 4/ na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalobcov 1/ až 4/ na prikázanie veci vedenej na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B5-72C/42/2023 Okresnému súdu Levice n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV predložil podľa § 39 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) návrh žalobcov 1/ až 4/ na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Levice.

1.1. Žalobcovia 1/ až 4/ na odôvodnenie svojho návrhu uviedli, že žalobcovia 1/ a 2/ sa celodenne starajú o maloletého vnuka I. a jeho zdravotný stav neumožňuje, aby sa žalobcovia 1/ a 2/ vzdialili z miesta svojho bydliska na dlhšie obdobie. Taktiež ostatní žalobcovia, ako aj navrhnutí svedkovia majú bydlisko v okrese A..

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k návrhu žalobcov 1/ až 4/ na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti uviedol, že ich návrh považuje za nedôvodný a navrhol, aby najvyšší súd návrhu žalobcov 1/ až 4/ na postúpenie veci Okresnému súdu Levice z dôvodu vhodnosti nevyhovel.

3. Podľa § 39 ods. 2, 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne

nadriadený príslušnému súdu (Mestskému súdu Bratislava IV) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Levice). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom najvyšší súd.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky príslušný rozhodnúť o tomto návrhu na prikázanie sporu (§ 39 ods. 3 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh žalobcov 1/ až 4/ na prikázanie sporu nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

5. Prikázanie (delegácia) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu, a teda podmienky prikázaní vecí treba - ako výnimku - vykladať reštriktívne. Totižto, ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie tu neboli podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

5.1. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie (čo rovnako platí aj pre civilné mimosporové konania). Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôvody výnimočného charakteru. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery strany sporu, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na protistranu. Podstatný význam má i stanovisko protistrany v spore. Pri tom všetkom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie sporu.

7. Žalobcovia 1/ až 4/ odôvodnili vhodnosť nimi navrhovanej delegácie sporu s poukazom na zdravotný stav a celodennú starostlivosť o maloletého vnuka žalobcami 1/ a 2/ a s poukazom na bydlisko ostatných žalobcov a navrhnutých svedkov v okrese A.. K čomu najvyšší súd uvádza, že dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Musia však svojou výnimočnosťou viesť k nepochybnému záveru, že delegáciou sporu na iný súd sa zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu, čo v danom prípade preukázané nebolo.

7.1. Vedenie súdneho konania, v ktorom budú vypočutí svedkovia z obvodu iného súdu, či bydlisko strany alebo prekonanie väčšej vzdialenosti za účelom dostavenia sa na príslušný súd, nepredstavuje výnimočný dôvod, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Treba mať na zreteli tiež ustanovenie § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Rovnako treba zohľadniť, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti sporu uložiť strane, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP). Aj k žalobcami uvádzanému dôvodu bydliska svedkov treba zohľadniť, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti veci (sporu) uložiť svedkom, aby na otázky odpovedali písomne (§ 196 ods. 3 CSP).

7.2. Žalobcami 1/ až 4/ uvádzané dôvody možno eliminovať tiež zvolením si zástupcu, či advokáta v spore, čo žalobcovia 1/ až 4/ aj urobili. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu [napríklad, že účastník konania/strana sporu nemá bydlisko (sídlo) v obvode miestnej príslušnosti súdu, alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať on alebo svedok väčšiu vzdialenosť, či vynaložiť vyššie výdavky] skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu.

7.3. Osobitne je potrebné tiež podotknúť, že žalovaný v danom prípade navrhoval nevyhovieť návrhu žalobcov 1/ a 4/ na prikázanie sporu.

8. Vzhľadom k uvedenému dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhoviel.

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.